

ע"פ 2658/24 - אכרם מחאמיד נ' מדינת ישראל

בית המשפט העליון

ע"פ 2658/24

לפני:	כבוד השופט יוסף אלרון כבוד השופט אלכס שטיין כבוד השופט חאלד כבוב
המערער: נגד	אכרם מחאמיד
המשיבה:	מדינת ישראל ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי מרכז- לוד ב-ת"פ 58911-08-21 שניתן ביום 14.2.2024 על ידי השופטת מ' גרינברג כ"ב כסלו תשפ"ה (23 דצמבר 2024)
תאריך ישיבה: בשם המערער: בשם המשיבה:	עו"ד סיגל בלום
בשם שירות המבחן:	עו"ס סיון קוריס

פסק-דין

השופט יוסף אלרון:

1. לפנינו ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (השופטת מ' גרינברג) ב-ת"פ 58911-08-21 מיום 14.2.2024, בו נגזרו על המערער 27 חודשי מאסר בפועל לצד ענישה נלווית בגין הרשעתו על פי הודאתו בעבירות סחיטה באיומים. הערעור מופנה כלפי חומרת עונש המאסר בפועל בלבד.

עיקרי כתב האישום המתוקן

2. לפי עובדות כתב האישום המתוקן, המתלונן הוא הבעלים של בית עסק הנותן שירותי המרת מטבע (להלן: בית העסק), בו הותקנו מצלמות אבטחה המתעדות את המתרחש בתוכו בכל שעות היממה. בין השנים 2016-2019 המתלונן נפגש עם שלוש נשים במועדים שונים, כל אחת בנפרד, בחדר הפנימי של

בית העסק וקיים איתן יחסי מין שתועדו במצלמות האבטחה (להלן: הסרטונים האינטימיים). במועד ובאופן שאינם ידועים למשיבה, הגיעו הסרטונים האינטימיים לידי של המערער, אשר החזיק בהם במכשיר הטלפון הנייד שלו.

3. ביום 15.7.2021 המערער שלח למתלונן מסרונים מטרידים באמצעות מנוי פיקטיבי ביישומון ה"ווטסאפ" תוך אזכור הסרטונים האינטימיים וברמיזה כי הם בידו, וכי לו שותפים למעשה הסחיטה. בתגובה, המתלונן חסם את המנוי הפיקטיבי, אך כעבור מספר דקות, בדרך שאינה ידועה למשיבה, ביטל המערער את החסימה שביצע המתלונן. בהמשך לכך, המערער שלח למתלונן חלק מהסרטונים האינטימיים ודרש כי יעביר לידיו סכום של 270,000 ש"ח, ולא - יפיץ את הסרטונים האינטימיים ברשתות החברתיות ולאנשי הקשר של המתלונן. המתלונן סרב לדרישה זו, והבהיר כי אין ביכולתו לעמוד בסכום הנדרש.

או אז, הציג המערער דרישה חלופית לפיה על המתלונן להעביר לידיו 10,000 ש"ח באופן מידי ו-100,000 ש"ח כעבור חמישה ימים, ואף לדרישה זו סירב המתלונן, אשר הודיע שיפנה למשטרה. גם לאחר סירוב זה המשיך המערער להציג בפני המתלונן דרישות כספיות חלופיות נוספות שנענו בסירוב. בשלב מסוים, שלח המערער מסרון שתוכנו: "זה לא עניין שלי, אמרתי לך.. או 30 היום, או 10 היום ו-100,000 עד יום שלישי.. זה מה שיש לי להגיד אני לא יכול לעזור יותר.. מתנצל". בתגובה, ומתוך חששו שהסרטונים האינטימיים יופצו ברשת ולאנשי הקשר שלו, הסכים המתלונן לדרישות המערער וביום 16.7.2021 העביר לידיו סכום של 33,600 ש"ח.

כשבועיים לאחר מכן, המערער שלח למתלונן במסרון דרישה לשלם סכום נוסף של 250,000 ש"ח, כאשר 70,000 ש"ח מתוכו ישולמו כבר ביום שלמחרת, ועבור כל יום איחור בתשלום יתווספו 10,000 ש"ח נוספים לתשלום. דרישה זו הוצגה ככזו שהגיעה מצד שותפיו של המערער למעשה הסחיטה, באומרו כי "האנשים פה מתעקשים ורוצים 250 אלף כמו שביקשו בהתחלה, אני מבחינתי זה נגמר כששלחת את ה-30 אבל אני לא לבד ואני לא יכול להחליט לבד... שלח עוד 70... ואני מבטיח לך לסתום להם את הפה אחרת לצערי הם מאיימים לפרסם..".

בהמשך, ולמשך מספר ימים המערער שלח למתלונן מסרונים מאיימים נוספים. לאחר שהמתלונן הודיע למערער כי בתו מאושפזת בבית חולים והוא אינו יכול להתפנות לכך, השיב לו המערער: "יש לך הזדמנות עד יום חמישי, אני לא אדבר יותר, אתה שולח זה נגמר, אתה לא שולח...מפרסמים את הכל ברשתות החברתיות ושולחים את הכל לאנשי הקשר שלך". במשך שבועיים נוספים, הטריד המערער את המתלונן ללא הרף והתרה בפניו כי בכל יום איחור יועלה גובה התשלום. כאשר המתלונן השיב שיפנה לבקש הלוואה מהבנק, איים עליו כי התמונות יצאו משליטתו ויופצו על-ידי אחרים.

4. בגין האמור יוחסו למערער כאמור עבירות של סחיטה באיומים לפי סעיף 428 רישה לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק) וסעיף 428 סיפה לחוק.

גזר דינו של בית המשפט המחוזי

5. המערער הורשע בעבירות שיוחסו לו על סמך הודאתו, במסגרת הסדר טיעון אשר לא כלל הסכמה לעניין העונש.

בית המשפט המחוזי בגזר דינו קבע כי המערער פגע ברף גבוה בערכים המוגנים, נוכח תכנון המעשים ותחכומם; היות המערער המתכנן והמבצע הבלעדי של העבירות; ביצוע העבירות על רקע כלכלי בכדי לסחוט מהמתלונן כספים רבים ככל הניתן; השימוש באיומים בוטים, חוזרים ונשנים ומטילי אימה תוך הצגת מצג שווא לפיו אחרים הם שדורשים סכומי כסף נוספים; הפסקת המעשים שלא ביוזמת המערער; והנזק הכבד שנגרם למתלונן בכל מישורי חייו. על רקע האמור, ובשים לב למדיניות הענישה הנוהגת, נקבע כי מתחם העונש ההולם הוא בין 24 ל-48 חודשי מאסר בפועל.

6. בגזירת העונש בתוך המתחם, בית המשפט המחוזי הדגיש כי תסקיר שירות המבחן בעניינו של המערער "מאכזב", וכי לא ניתן ללמוד ממנו על פוטנציאל שיקום או על התקדמות טיפולית ממשית. פורט כי המערער צמצם מחומרת מעשיו, שלל נזקקות טיפולית והתקשה להביע אמפתיה כלפי המתלונן. עוד התרשם שירות המבחן כי על אף שהמערער הביע חרטה ברמה המילולית, הוא למעשה ממוקד בתדמיתו שלו מול בני משפחתו. כמו כן, הוסף כי נכונותו לפתור את בעיותיו הכלכליות באמצעות סחיטה באיומים מלמדת על הצורך במעורבות טיפולית ועל הסיכון להישנות התנהגות עוברת חוק מצדו. לצד זאת, נשקלו לקולה גילו הצעיר של המערער, היעדר עבר פלילי לחובתו והודאתו בכתב האישום המתוקן. בגין האמור, נגזר על המערער עונש של 27 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו לצד ענישה נלווית.

מכאן הערעור שלפנינו.

טענות הצדדים בערעור

7. לטענת המערער, בית המשפט המחוזי חרג ממדיניות הענישה הנוהגת בקביעת מתחם העונש ההולם, אשר לשיטתו מתחיל בעונש מאסר שניתן לרצות בדרך של עבודות שירות עד ל-12 חודשי מאסר בפועל. עוד טוען המערער, כי בגזירת העונש בתוך המתחם, בית המשפט המחוזי לא נתן משקל מספק לכך שמדובר במעצרו הראשון; לנסיבותיו האישיות ובכלל זאת לרקע הנורמטיבי ממנו הגיע,

לגילוי האחריות על מעשיו והבעת החרטה על ביצוע העבירות; להודאתו ולחיסכון בזמן השיפוט בעקבותיה; לתקופת מעצרו, לרבות בפיקוח אלקטרוני ובמעצר בית. בשל האמור נטען כי יש לגזור את עונשו של המערער בתחתית מתחם העונש.

8. לקראת הדיון, הוגש תסקיר עדכני מטעם שירות המבחן ממנו עולה כי המערער משתלב בהליכים שיקומיים במסגרת מאסרו, ומגלה רצינות ונכונות לנצל את תקופת מאסרו בצורה חיובית. לצד זאת, צוין כי המערער טרם שילם למתלונן את הפיצוי שהוטל עליו.

9. בדיון שהתקיים לפנינו, בא-כוחו של המערער שב על נימוקי הערעור, תוך שהפנה גם לאמור בתסקיר העדכני. בתום שמיעת טיעוני בא-כוח המערער, לא נתבקשה תגובת המשיבה.

דיון והכרעה

10. דין הערעור להידחות. הלכה היא כי ערכאת הערעור לא בנקל תתערב בעונש שגזרה הערכאה הדיונית, אלא במקרים שבהם ניכרת חריגה קיצונית ממדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים או כאשר נפלה על פני הדברים טעות מהותית ובולטת בגזר הדין (ע"פ 4650/24 סופיר נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (27.11.2024)). עניינו של המערער אינו בא בגדרי מקרים חריגים אלה.

11. עבירת הסחיטה באיומים מתאפיינת במספר היבטים המדגישים את חומרתה הרבה. כך למשל, תואר 'קשר השתיקה' המאפיין עבירה זו, שנובע מחששו של הנסחט לפנות לרשויות האכיפה פן ימומש איום הסחיטה (ע"פ 6774/01 מדינת ישראל נ' אלעלווין (1.11.2001)). חשש זה מתחזק כאשר הסחיטה מבוססת על איום שניתן להוציא לפועל בלחיצת כפתור בטלפון הנייד, ובפרט כאשר מדובר בפרסום אינטימי שעשוי להביך את הנסחט. בהקשר זה, הרחיב גם חברי השופט א' שטיין כי "חשש זה הולך ומתעצם כאשר האיום שבבסיס הסחיטה כורך בתוכו את חשיפת המידע האינטימי, בעל אופי מיני, אודות קורבן הסחיטה - מידע שפרסומו ברבים עלול לבייש את הקורבן, להשפילו לנגד עיני הבריות וכן לפגוע בצנעת הפרט ובאוטונומיה האישית שלו" (ע"פ 4416/23 מהרי נ' מדינת ישראל, פסקה 23 (4.10.2023); וכן פסק דיני ב-ע"פ 4423/22 אבו עמרה נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (30.10.2022)).

12. היבט חומרה נוסף מצוי ב'מבוי הסתום' אליו נקלע הנסחט בעת איום בדבר חשיפת מידע רגיש אודותיו. שלוש דרכי הפעולה שניצבות בפניו, טומנות בחובן פוטנציאל נזק ממשי. אם יבחר הנסחט לפרסם את המידע הרגיש במחדל או במעשה, הוא מסתכן בנזק שחשיפת מידע זה עשויה להסב לו; אם יבחר הנסחט לבצע את המבוקש ממנו, יישא את הנזק שבביצוע פעולה זו, אשר מכורח הנסיבות אינה פרי רצונו החופשי; לבסוף, אם יחליט לפנות לרשויות האכיפה או לקרוביו לעזרה, נוטל הוא את

הסיכון שהאיום יתממש, והמידע הרגיש בעניינו יפורסם. ניכר אפוא כי עצם התחבטותו של הנסחט בין דרכי פעולה שונות שבחובן טמונה תוצאה בלתי רצויה מעמידה אותו כשלעצמה בחוסר אונים ומצוקה (ע"פ 395/22 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 16 (18.5.2022)).

13. מעשיו של המערער התאפיינו בחומרה יתרה. הסרטונים האינטימיים מושא הסחיטה אוחסנו במכשיר הטלפון הנייד של המערער, וחלקם אף נשלחו למתלונן בכדי לחדד את מוחשיות האיום. הלה לא חדל מלהלך אימים על המתלונן גם לאחר שנענה לדרישותיו. גם העובדה כי בתו מאושפזת בבית החולים לא הניאה את המערער ממעשיו הנפסדים. מעשים מעין אלו דורשים ענישה מרתיעה שתהלום את החומרה האופפת אותם. כל זאת ביתר שאת, כאשר מעשיו של המערער נעשו בכדי להרוויח "כסף קל ומהיר", כך לפי דבריו בתסקיר שירות המבחן. במקרים מעין אלה, נדרשת ענישה מחמירה שתשמש כלי מרתיע ואפקטיבי אשר תאיין את "הרווח" הכלכלי הצפוי לעברייני (ע"פ 5057/22 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 26 (28.12.2022)).

14. למעשיו של המערער נלווית חומרה נוספת, הנובעת מאיומיו לפגוע בנשים שצולמו בסרטונים האינטימיים, שאינן מושא הסחיטה ומבלי ידיעתן בדבר קיומם של הסרטונים ומעשה הסחיטה. לפי כתב האישום, ביום 2.8.2021 המערער שלח למתלונן מסרון בו ציין כי "אם אתה לא שולח כסף היום אני לא יכול לעשות כלום בקשר לסרטונים [...] אני מתחשב במצב שלך אבל תאמין לי הם לא ופשוט מאיימים לפרסם את הסרטונים!!! ולשלוח גם לבחורות וגם למשפחות שלהן". בכך, העצים המערער את עוצמת הסחיטה למול המתלונן, שכעת נאלץ להתמודד גם עם האיום שבפגיעה בנשים אלו והנזק שייגרם להן מפרסום הסרטונים האינטימיים. המערער לא בחל אפוא באמצעים בכדי לממש את תכניתו הזדונית, לרבות פגיעה בנשים שתועדו ללא ידיעתן ובמשפחותיהן ככלי מיקוח להכנעת המתלונן לדרישות הסחיטה.

15. בבחינת חומרת מעשיו של המערער יש לתת משקל גם לפגיעה במתלונן. מטעמי צנעת הפרט לא ארחיב, ואסתפק בכך שאציין כי לפי המתואר בתסקיר שירות המבחן, המתלונן התקשה להמשיך בהפעלת בית העסק עד אשר סגר אותו, הפסיק לעבוד מאז, הסתגר בביתו ונמנע מקשר עם אנשים.

על אף הפגיעה האישית והכלכלית במתלונן, המערער טרם שילם את הפיצוי שנגזר עליו לשלם לו. גם בכך יש כדי להטיל ספק בדבר נכונותו להפנים את חומרת מעשיו ופגיעתם הקשה והמוחשית במתלונן, דבר העומד לחובתו, ובפרט כאשר הוא מבקש כי נתערב בעונשו בשל שיקולי שיקום.

16. אשר לנסיבותיו האישיות של המערער, אלו נלקחו בחשבון היטב בגזר דינו של בית המשפט המחוזי, אשר הלך לקראתו כברת דרך וקבע את עונשו ברף התחתון של מתחם העונש ההולם. במכלול הנסיבות המפורטות לעיל, העונש שנגזר על המערער מקל עמו במידה רבה, ובוודאי שאינו מצדיק את התערבותו.

17. אשר על כן, אציע לחברי" לדחות את הערעור.

יוסף ארון
שופט

השופט אלכס שטיין:

אני מסכים.

אלכס שטיין
שופט

השופט חאלד כבוב:

אני מסכים.

חאלד כבוב
שופט

הוחלט כאמור בפסק דינו של השופט יוסף אלרון.

ניתן היום, ט' טבת תשפ"ה (09 ינואר 2025).

חאלד כבוב
שופט

אלכס שטיין
שופט

יוסף אלרון
שופט